

U 12/2014 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin välisen vapaakauppasopimuksen neuvottelemisesta (*Vietnamin kanssa tehtävä vapaakauppasopimus*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti min välisen vapaakauppasopimuksen neuvot-
lähetetään eduskunnalle muistio Euroopan telemisesta.
unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietna-

Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 2014

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

Kaupallinen neuvos Heli Honkapää

**VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EUROOPAN UNIONIN JA SEN
JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ VIETNAMIN VÄLISEN VAPAAKAUPPASOPIMUKSEN
NEUVOTTELEMISESTA**

1 Tausta

Euroopan unioni (EU) käynnisti vapaa-kauppasopimusneuvottelut Kaakkois-Aasian yhteistyöjärjestön (ASEAN) kanssa vuonna 2007 alueelliselta pohjalta. Keväällä 2009 kävi ilmi, että alueiden väliset neuvottelut eivät etene, sillä osapuolilla oli eri käsitys neuvotteluiden sisällöstä ja sopimuksen kunnianhimon tasosta. Joulukuussa 2009 EU päätti jatkaa neuvotteluja yksittäisten ASEAN-maiden kanssa. Neuvottelujen käynnistämisestä Vietnamin kanssa päätettiin toukokuussa 2012 ja ensimmäinen neuvottelukierros käytiin lokakuussa 2012. Neuvottelut ovat edistyneet toivottua hitaammin, mutta tiivistyivät selvästi kuudennella neuvottelukierroksella, joka käytiin Brysselissä tammikuussa 2014. Vuodelle 2014 on suunnitteilla varsin tiivis neuvotteluaiakataulu siten, että maaliskuun jälkeen käyttäisiin neuvottelukierrokset vielä kesäkuussa ja syyskuussa. Virallinen tavoiteaikataulu on saattaa neuvottelut päätökseen lokakuussa 2014, ja ratkaisevimpien vaiheiden arvellaan sijoittuvan kesään 2014. Sen jälkeen kun unionin neuvottelumandaatti laajennettiin koskemaan myös investointisuoja, komissio on käynyt Vietnamin kanssa yhden neuvottelukierroksen joulukuun alussa 2013.

EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin välillä kesäkuussa 2012 neuvoteltu laaja-alainen kumppanuus- ja yhteistyösopimus (Partnership and Cooperation Agreement, PCA) ei ole vielä astunut voimaan. PCA-sopimuksen kansallinen hyväksymismenettely käynnistyy keväällä 2014.

2 Sopimusneuvottelut ja käsittely EU:ssa

Vietnam on Singaporen ja Malesian jälkeen kolmas ASEAN:iin kuuluva maa, jonka kanssa EU neuvottelee kahdenvälisestä va-

paakauppasopimuksesta. EU:n tavoite on, että sopimukset ASEAN-maiden kanssa olisivat keskenään mahdollisimman yhtenäiset, jolloin jo käydyt neuvottelut toimivat mallina.

EU:n ja Vietnamin vapaakauppaneuvotteluissa on sovittu käsiteltävän kaikki osapuolten yhteisessä intressissä olevat aihealueet. Sopimuksessa tulee olemaan osapuolten kehityseroista johtuvaa epäsymmetriaa ja EU antaakin Vietnamille teknistä apua sopimuksen toimeenpanoa varten.

Vietnamin talous on kasvanut maailmanlaajuisesti nopeimpien joukossa viimeiset 20 vuotta. Vietnamin markkinat ovat avautuneet merkittävästi 1980-luvulta lähtien maan liittyttyä Maailman kauppajärjestö WTO:n jäseneksi vuonna 2007, mutta työtä markkinoiden avaamiseksi riittää. Vietnamin poliittisella johdolla on keskeinen vaikutus elinkeinoelämässä, valtionyritykset muodostavat lähes puolet maan kansantuotteesta ja rajoitteet ulkomaisten yritysten markkinoille pääsylle ovat korkeat erityisesti palvelujen, investointien ja julkisten hankintojen saralla. Lisähaasteita tuovat Vietnamin viime vuosina asettamat toimet kotimarkkinoiden suojelemiseksi ja ulkomaankaupan alijäämän hillitsemiseksi.

Neuvotteluita on käyty nyt kuusi kierrosta. Odotettua hitaammin on edistytty etenkin teollis- ja tekijänoikeuksia sekä valtionyritysten asemaa koskevissa kysymyksissä. Yksi keskeinen kysymys on tasa-arvoisen kilpailuaseman luominen yksityiselle sektorille suhteessa valtionyrityksiin. Julkisista hankinnoista on vaihdettu tarjoukset. Keskustellut kuitenkin jatkuvat lähes kaikilla alueilla. Vietnam on jättänyt kaksi sisällöltään samantaista tariffitarjousta, jotka jäävät vielä alle EU:n ja Suomen odotustason. Vietnamin tarjous sisältää muun muassa pitkiä siirtymäaikoja tullien laskemisessa. Teknisen tason työ on saatu päätökseen tulliyhteistyötä ja kau-

pan menettelyitä, kaupan teknisiä esteitä ja kilpailua koskevilla kappaleilla. Muilla osaluilla tekniset työryhmät käyvät edelleen neuvotteluja.

Vietnam käy samanaikaisesti vapaakauppaneuvotteluja Yhdysvaltojen kanssa osana Trans-Pacific Partnership (TPP) -prosessia. Tämä aiheuttaa viiveitä neuvotteluissa, sillä molemmat neuvotteluprosessit vaativat runsaasti resursseja ja valmistelutyötä.

3 Asian kansallinen käsittely

Ulkoasiainministeriö on valmistellut asiaa yhteistyössä muiden sektoriministeriöiden kanssa. U-kirjelmää on käsitelty kauppapoliittisen jaoston kirjallisessa menettelyssä 6.-13.3.2014. Kauppapoliittinen jaosto on säännöllisesti käsitellyt neuvotteluja koskevia kantoja.

Eduskunnalle annettiin neuvotteluvaltuutuksesta tietoja ensin ASEAN-neuvotteluiden aloittamisesta E-kirjeellä (E 158/2006 vp), ja sitten Vietnamin neuvotteluiden aloittamisesta 8.11.2012 toimitetulla E-jatkokirjeellä (UM2012-01542). Sijoitustoiminnan osalta tietoja täydentää 30.8.2013 annettu E-jatkokirje (UM2013-01038), joka koskee komission valtuuksien laajentamista Malesian, Vietnamin ja Thaimaan vapaakauppaneuvotteluissa koskemaan sijoitustoimintaa.

4 EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta

Komissio antaa ehdotuksensa sopimuksen allekirjoittamiseksi neuvotteluiden päätyttyä. Neuvottelujen ollessa kesken käytävissä ei ole komission ehdotusta sopimuksen allekirjoituspäätökseksi. Sopimusluonnoksen sisällön perusteella voidaan tässä vaiheessa arvioida, että sopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskevien päätösten perustana olisi ainakin SEUT 207 artikla (yhteinen kauppapolitiikka) yhdessä menettelyä koskevan SEUT 218 artiklan kanssa. Sopimuksen oikeusperustaa voidaan arvioida tarkemmin, kun sopimuksen lopullinen sisältö on selvillä. Sopimus tulee valtioneuvoston arvion mukaan sisältämään yksittäisiä, jaettuun toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä. Näin ollen sopimus olisi sekasopimus, ja se tultaisiin te-

kemään yksimielisyydellä. Jos sopimus sisältäisi vain unionin toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä, se tehdään määräenemmistöllä.

5 Pääasiallinen sisältö ja tavoitteet

Tavarakauppaneuvotteluissa on asetettu yhteiseksi tavoitteeksi, että 90 prosenttia kaupasta EU:n ja Vietnamin välillä olisi tullivapaata seitsemän vuoden siirtymäajan kuluessa sopimuksen voimaantulosta. Periaatteena on, että mitään tullinimikettä tai tekniseen sääntelyyn liittyvää kysymystä ei ole etukäteen poissuljettu neuvotteluiden piiristä. Tekstipohjaisissa neuvotteluissa on edistytty hyvin tavarakaupan osalta. Keskusteluissa on käsitelty myös käytettyjä ja uudelleenvalmistettuja tuotteita, joiden maahantuonti Vietnamiin on kielletty. Autojen ja autonosien osalta keskusteluja tulee vielä jatkaa. Edistystä on tapahtunut etenkin tuonti- ja vientimääräysten kohdalla, mukaan lukien vientiluvat. Tulleista käytiin keskustelua yksityiskohtaisesti tuotetasolla sekä yleisesti ja EU hakee selvennystä Vietnamin tarjouksen pitkiin siirtymäaikoihin. Ensimmäiset yksityiskohtaiset neuvottelut sopimukseen mahdollisesti liitettävästä ympäristöteknologiaa koskevasta kappaleesta on käyty. Vietnam ei vielä ottanut kantaa siihen, onko se valmis neuvottelemaan tällaisista sitoumuksista. EU pitää edelleen kiinni siitä, että vientitullit poistetaan, tai että uusia ei ainakaan aseteta. Tullitariffien osalta pyritään löytämään ratkaisu niiden tavaranimikkeiden osalta, jotka eivät sijoitu tarjouksessa kaupanvapauttamiskategorioihin.

Alkuperäsäännöissä määrätään, millä edellytyksillä viejämaassa tuotettava tai valmistettava tuote voi saavuttaa alkuperäaseman, jonka perusteella tuotteelle myönnetään sopimuksen mukaiset tullietuudet. EU tavoittelee kaupan käyntiä tukevia alkuperäsääntöjä, jotka ottavat huomioon eurooppalaisen elinkeinoelämän tarpeet ja perustuvat mahdollisimman pitkälle EU:ssa voimassa olevien sopimusten alkuperäsääntöihin. Keskustelut ovat edenneet viime kierroksilla hyvin. Kuudennella neuvottelukierroksella päästiin yhteisymmärrykseen mm. vapaasti tehtaalla -hintojen käyttämisestä tuotekohtaisten alku-

peräsääntöjen määräyksissä samoin kuin pääosasta kokonaan tuotettujen sekä riittävästi tai riittämättömästi valmistettujen tai käsiteltyjen tuotteiden määritelmistä. Myös alkuperän todistusmenettelyjen osalta saavutettiin neuvottelukantojen lähentymistä. Avoimia kysymyksiä on edelleen paljon, mukaan lukien alkuperäkumulaatio, valtuutetun viejän menettely sekä tullinpalautuskielto. Vietnam on esittänyt toiveen alueellisen ASEAN-kumulaation toteutumisesta. Alkuperäkumulaatiolla tarkoitetaan ehtoja, joilla sopimuksen ulkopuolisten maiden raaka-aineita voidaan käyttää tullietuuskohdeltuun oikeutettujen tuotteiden tuotannossa. Tullinpalautuskielto puolestaan tarkoittaa sitä, että vientitavaroiden valmistuksessa käytettyjen tuotujen raaka-aineiden tulleja ei palauteta tai ne on maksettava, jos valmiille vientitavaroille annetaan viennissä EU:n ja Vietnamin välisen sopimuksen mukainen tullietuus. Tuoteryhmäkohtaisista alkuperäsäännöistä on keskusteltu vasta alustavasti. Ainakin tekstiilien osalta voidaan odottaa haasteellisia neuvotteluja.

Kaupan teknisissä esteissä tekninen työ saatiin valmiiksi kuudennella kierroksella hyvin tuloksin. Alustavasti sovitut määräykset lisäävät osapuolten välistä yhteistyötä teknisten kaupan esteiden vähentämiseksi. Sovittu teksti mukailee EU:n viime aikoina solmimien vapaakauppasopimusten sisältöä kattaa sitoumuksia teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen yhtenevyyden ja niiden valmistelun avoimuuden lisäämiseksi. Terveys- ja kasvinsuojelutoimenpiteiden (ns. SPS-kysymykset) osalta on sovittu joistakin yleisistä periaatteista ja avoimien kohtien ratkaisemiseksi on kuudennella neuvottelukierroksella laadittu toimenpidesuunnitelma. Tavoitteena on helpottaa eläin- ja kasviperäisten tuotteiden kauppaa EU:n ja Vietnamin välillä, vahvistaa kahdenvälisesti WTO:n terveys- ja kasvinsuojelutoimista annetun sopimuksen (SPS) periaatteita ja sopia yhteisistä eläinten hyvinvointia koskevista standardeista.

Teollis- ja tekijänoikeuksissa on asetettu yhteiseksi tavoitteeksi riittävän ja tehokkaan oikeuksien suojan ja täytäntöönpanon turvaaminen. EU pyrkii sisällyttämään sopi-

mukseen kattavat teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat määräykset, jotka ovat EU-lainsäädännön mukaisia sekä täydentävät kansainvälisiä sopimuksia. Nämä sisältäisivät tekijänoikeuden ja lähioikeudet, tavaramerkit, mallit, tietyiltä osin patentit, julkaisematoman tiedon suojan ja kasvinjalostajanoikeudet. Yhden vaikeimmista aiheista muodostaa maantieteelliset merkinnät. Neuvotteluissa on edistytty etenkin tavaramerkkien, patenttien, kasvilajikkeiden ja maantieteellisten merkintöjen osalta, mutta avoimia kysymyksiä on edelleen.

Julkisissa hankinnoissa on asetettu yhteiseksi tavoitteeksi parantaa läpinäkyvyyttä ja lisätä kaupallisia mahdollisuuksia neuvotteluosapuolten yhteiskuntapoliittiset päämäärät huomioiden. Vietnam ei ole osapuoli WTO:n julkisten hankintojen sopimuksessa (GPA), minkä vuoksi julkisten hankintojen markkinoiden avaamisen vaikutukset voivat olla merkittäviä. Vietnamin ensimmäinen tarjous on hyvä lähtökohta keskusteluille, mutta ehdotuksen katteesta puuttuu edelleen joitakin tärkeitä ministeriöiden alaisia hankintayksiköitä. Läpinäkyvyyden osalta on päästy eteenpäin julkaisuissa, tietopisteissä, hallinnollisissa menettelyissä ja muutoksenhaku- ja valitusmenettelyissä. Työtä pitää edelleen jatkaa muun muassa läpinäkyvyyskappaleen katteesta.

Palvelukaupassa ja investoinneissa tavoitteena on vähentää esteitä, jotka liittyvät esimerkiksi yrityksen tytäryhtiön perustamiseen, yritystoimintaan liittyvien henkilöiden maahantuloon sekä palveluiden rajat ylittävään kauppaan Vietnamin ja EU:ssa. Sopimuksessa sovitaan siitä, millä ehdoin yritykset voivat toimia ja tarjota palveluja EU:n alueella tai Vietnamin. Tavoitteena on syrjimättömyys eli se, että toisen osapuolen yritykset voivat toimia samoin ehdoin markkinoilla kuin maan omat yritykset, eikä lainsäädäntö sisältäisi merkittävässä määrin ulkomaista yritystoimintaa hankaloittavia vaatimuksia (kuten esimerkiksi ulkomalaisomistusrajoituksia tai kansalaisuusvaatimuksia). Vietnam on kiinnostunut erityisesti henkilöiden liikkuvuudesta sekä palveluntarjoajien pätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta. Neuvotteluissa on käsitelty muun muassa rahoitus-, kuljetus- ja televiestintä-

palveluita, yritystoimintaan liittyvien henkilöiden maahantuloa, vastavuoroista tunnistamista, sähköistä kauppaa, kotimaista sääntelyä ja yleisiä sitoumuksia sekä markkinoillepääsytoumuksia. Vietnamin tekemät palvelukaupan sitoumukset sen WTO-liittymisen yhteydessä ovat varsin hyvät eikä sillä ole resursseja merkittäviin lisäavauksiin näissä neuvotteluissa. EU:n ehdotus sitoumuksiksi vastaa pääpiirteiltään EU:n muiden kauppakumppaneiden kanssa tekemiä sopimuksia (esimerkiksi Korean tasavalta ja Singapore). Neuvotteluja sitoumuksista jatketaan vielä.

Investointisuojaan osalta ensimmäinen neuvottelukierros käytiin joulukuun alussa 2013. Neuvottelukierroksella osapuolet selvittivät tavoitteitaan neuvotteluissa. Kierroksella ei vielä keskusteltu riitojenratkaisuosuudesta eikä sopimustekstiä jaettu.

Kuudennella neuvottelukierroksella edistyi erityisesti tulliyhteistyössä ja kaupan menettelyiden helpottamisessa. Näissä tekniinen työ on saatu päätökseen lukuun ottamatta konsulimaksujen määrittelyä. Osapuolet sopivat muun muassa yhteistyön lisäämisestä, kansainvälisten standardien käyttämisestä tullimenettelyiden pohjana ja läpinäkyvyyden periaatteista lainsäädännön osalta. Lisäksi teksti sisältää määräyksiä ennakkopäätöksistä, maksuista ja suoritteista sekä tullihuolitsijapakon kieltämisen.

Kilpailuasioden osalta on sovittu, että neuvotteluissa katettaisiin kaikki kilpailua rajoittavat toimet. EU tavoittelee sopimukseen velvoitteita, joilla parannetaan eurooppalaisten yritysten toimintamahdollisuuksia Vietnamin. Vietnam toivoo EU:n myöntävän sille markkinatalous -statuksen osana vapaakauppasopimusta, mutta EU on halunnut pitää tämän kysymyksen erillään neuvotteluista. Kilpailuasioden ryhmä on keskustellut antitrusti- ja fuusioteksteistä EU:n ehdotuksen pohjalta. Valtionyhtiöiden osalta keskustelu käytiin pääneuvottelija-tasolla. Vietnam on vahvistanut halukkuutensa työskennellä EU:n ehdotuksen pohjalta ja edetä asiassa ripeästi. Investointikysymysten osalta EU on informoinut Vietnamia neuvottelumandaatin saamisesta investointisuojaan.

Kestävän kehityksen osalta on etukäteen sovittu, että neuvotteluilla pyritään edistä-

mään kaupan ja investointien myötävaikutusta kestävä kehityksen toteutumiseen. EU:n tavoitteena on vahvistaa Vietnamin kansallista sitoutumista ympäristöä ja työelämää koskevien kansainvälisten sopimusstandardien toimeenpanoon. Vietnam suhtautuu aihepiiriin varoen, mutta asiassa on kuitenkin päästy etenemään yksityiskohtaisiin neuvotteluihin EU:n tekstiehdotuksen pohjalta. Työelämän normit ja kansalaisyhteiskunnan käsite ovat edelleen haastavia Vietnamille. Lisäksi keskustelussa on kestävä metsäpolitiikka ja ilmastomuutos.

6 Taloudelliset ja muut vaikutukset

Sopimuksella ei ole merkittäviä suoria vaikutuksia valtion talousarvioon.

EU:n ja Vietnamin välisen vapaakauppasopimuksen vaikutuksista ei voida neuvotteluiden ollessa kesken antaa vielä yksityiskohtaisia arvioita. Sopimuksen odotetaan tuovan taloudellisia hyötyjä parantamalla suomalaisten yritysten markkinoillepääsy- ja toimintamahdollisuuksia sekä oikeudellista toimintavarmuutta Vietnamin. Sopimus parantaisi suomalaistoimijoiden tilannetta niin tavara-kaupan, julkisten hankintojen kuin palvelujen ja investointien osalta.

Suomen ja Vietnamin kauppavaihto on kasvanut tasaisesti lähes koko 2000-luvun. Vuonna 2012 Suomen vienti Vietnamiin oli 74 miljoonaa euroa ja tuonti Vietnamin 138 miljoonaa euroa. Kauppa on ollut Suomelle alijäämäistä 2000-luvulla. Suomen tärkeimpiä vientituotteita ovat koneet ja laitteet sekä teräs. Tuontituotteita ovat vaatteet ja tekstiilit, jalkineet sekä erilaiset valmistavarat. Suomesta on tehty Vietnamiin joitakin suoria investointeja pakkausalaalla, informaatioteknologiassa, huonekaluteollisuudessa sekä kemianteollisuudessa.

Vietnam on sijaluvulla 35 EU:n kokonaiskaupassa, ja ASEAN-maista se on EU:n viidenneksi suurin kauppakumppani. EU:n tavara-kauppatase Vietnamin kanssa on alijäämäinen, tavara-kaupan arvon ollessa vuonna 2012 yhteensä 23,8 miljardia euroa. EU vie Vietnamiin korkean teknologian tuotteita, koneita ja laitteita, ajoneuvoja ja lääketieteellisten tuotteita. Vietnam puolestaan vie EU-

markkinoille puhelimia, elektroniikkaa, kenkiä, vaateteollisuuden tuotteita ja elintarvikkeita. EU on Vietnamin merkittävimpiä suorien ulkomaisten investointien lähteitä, vuonna 2012 EU oli neljänneksi suurin investoija 1,4 miljardin euron summalla.

7 Suhde Suomen lainsäädäntöön

Sopimus tulee valtioneuvoston arvion mukaan sisältämään myös määräyksiä, jotka kuuluvat kansalliseen toimivaltaan tai jaettuun toimivaltaan, jota unioni ei ole vielä käyttänyt. Näin ollen sopimus tultaneen tekemään sekasopimuksena. Kansalliseen toimivaltaan kuuluvia määräyksiä voi sisältyä ainakin sopimuksen palvelujen kauppaa ja investointeja koskevaan osaan. Sopimuksen määräysten suhdetta Suomen lainsäädäntöön arvioidaan tarkemmin sopimuksen lopullisen sisällön valossa.

8 Ahvenanmaan asema

Valtioneuvoston arvion mukaan sopimukseen voi sisältyä aloja, jotka kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan. Näihin toimialoihin lukeutuu muun muassa elinkeinotoiminta liikenteen alalla. Sopimuksen määräysten suhdetta Ahvenanmaan toimivaltaan arvioidaan tarkemmin sopimuksen lopullisen sisällön valossa.

9 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa yhteistyön lisäämistä EU:n ja Kaakkois-Aasian maiden välillä ja tukee vapaakauppasopimukseen tähtääviä neuvotteluja Vietnamin kanssa. Vapaakauppasopimus on tärkeä askel EU:n Aasia-yhteistyön kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi. Tavoitteiden saavuttamiseksi valtioneuvosto toimii aktiivisesti ja ottaa neuvottelujen edetessä kantaa tarkemmin yksittäisiin neuvottelukysymyksiin.

Valtioneuvosto kannattaa laajan ja kattavan sopimuksen aikaansaamista, joka ylittää sisälöltään osapuolten WTO:ssa tekemiä sitoumuksia pidemmälle. Sopimuksella tavoitellaan katettavan kaikki keskeiset kaupan alat: tavarakauppa, palveluiden kauppa, in-

vestoinnit, julkiset hankinnat sekä henkisen omaisuuden suoja. Neuvottelujen lopputuloksena tulisi syntyä sopimus, joka parantaa eurooppalaisten, mukaan lukien suomalaisten, toimijoiden markkinoillepääsy- ja toimintamahdollisuuksia Vietnamin.

Valtioneuvosto tavoittelee Vietnamin tullien poistamista erityisesti paperi- ja terästuotteissa sekä koneissa ja laitteissa. Lisäksi valtioneuvosto tavoittelee Vietnamin teknisen sääntelyn saattamista läpinäkyvämmäksi, ennakoitavammaksi ja tuotteiden turvallisuusriskeihin paremmin suhteutetuksi, sekä EU:n tullien poistamista tuonti-intressissämme olevissa tuotteissa kuten vaate- ja jalkineiteollisuuden tuotteissa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU ja Vietnam lisäävät yhteistyötä teknisten kaupanesteiden vähentämiseksi lisäämällä teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen yhtenevyyttä ja avoimuutta näitä laadittaessa.

Valtioneuvosto tukee Vietnamin hankintamenettelyjen läpinäkyvyyden lisäämistä sekä markkinoiden avaamista tasaveroisten toimintaedellytysten luomiseksi, ottaen kuitenkin huomioon maan kehitystason. Suomen intressissä on parantaa markkinoillepääsyä erityisesti seuraavilla sektoreilla: televiestintä, tietoteknologia, ympäristöteknologia ja -palvelut, sekä energia ja liikenne.

Valtioneuvosto tavoittelee suomalaisyrityksiin kohdistuvien syrjivien toimien sekä määrällisten rajoitusten poistamista Vietnamin muun muassa seuraavilla Suomen intressialoilla: arkkitehti-, insinööri-, ICT-, ympäristö- ja erilaiset konsultointipalvelut sekä koneiden ja laitteiden huolto-, asennus- ja ylläpitopalvelut. Lisäksi pyritään helpottamaan yritystoimintaan liittyvien henkilöiden liikkuvuutta.

Valtioneuvosto kannattaa kunnianhimoista ja nykyaikaista sopimusta investointien suojasta ja markkinoillepääsystä, jossa huomioidaan vastuullisen yritystoiminnan periaatteet, mutta ei estetä osapuolia kehittämästä syrjimätöntä lainsäädäntöä ja mahdollisuutta ajaa syrjimättömiä politiikkatavoitteita.

Valtioneuvosto kannattaa neuvotteluja kunnianhimoisista teollis- ja tekijänoikeuksista koskevista määräyksistä, jotka ovat EU-lainsäädännön mukaisia.

Valtioneuvosto kannattaa sopimusmäärä-
yksiä, joilla edistetään tosiasiallisesti kan-
sainvälisten ympäristösopimusten ja työelä-
män oikeuksia koskevien sopimusten ja stan-
dardien noudattamista sekä toimeenpanoa.